

Kartlegging av bever i Rennebu høsten 2020

Beverhytte med matlager i Løvhølen høsten 2020

Håvard Rønning og Jan Erik Asphaug

Utarbeidet på oppdrag for Rennebu Utmarksråd høsten 2020

Innhold

Innledning.....	3
Materiale og metode.....	3
Registreringsarbeidet i felt	3
Bestandsestimat	3
Lagring og bearbeiding av data	4
Resultater	4
Diskusjon	5
Litteratur.....	6

Innledning

Ved kartlegging av bever er det ønskelig og viktig at kommunene digitaliserer resultatene av kartleggingen slik at informasjonen er tilgjengelig for alle. Kommuneadministrasjon, regionale og nasjonale myndigheter, publikum og interesseorganisasjoner kan alle ha nytte av informasjon om bestandene av bever. Spesielt viktig er tilgjengelighet av informasjon for viltforvaltere når de skal regulere bestander, og jakt skal planlegges og organiseres (www.miljokommune.no). I Rennebu er det tidligere gjennomført kartlegginger av bever i 1999 (Torp 2000), 2005 (Bonvik og Rønning 2006) og 2017 (Rønning 2017). Med bakgrunn i kartleggingen i 2017 valgte Rennebu Utmarksråd å innstille jakt på bever i kommunen inntil bestanden tar seg opp igjen. Kartlegging høsten 2020 er gjennomført for å skaffe et nytt grunnlag for videre forvaltning i kommunen. Rennebu Utmarksråd er et samarbeidsorgan for grunneierlagene i Rennebu, og har utarbeidet bestandsplaner for hjortevilt og bever for hele kommunen. Av praktiske årsaker har Rennebu Utmarksråd valgt å ta med bever i sine bestandsplaner for hjortevilt. Kommunen har ikke utarbeidet målsetning for beverbestanden, men Rennebu Utmarksråd sin bestandsplan inneholder en målsetning for kommunen.

Materiale og metode

Registreringsarbeidet i felt

Hovedformålet med feltarbeidet var å undersøke flest mulig lokaliteter med tilstedeværelse av bever i kommunen høsten 2020. I 2005 ble det utarbeidet en forvaltningsplan for bever langs Orkla og større sidevassdrag hvor lokaliteter for bever ble kartlagt i Rennebu, Meldal og Orkdal kommuner (Bonvik og Rønning 2006). Det ble også gjort en rekartlegging i disse tre kommunene høsten 2017 (Rønning 2017). Alle lokaliteter i Rennebu som ble registrert under kartleggingsarbeidet for disse rapportene ble oppsøkt høsten 2020. I tillegg ble informasjon fra lokalkjente undersøkt i felt. Kikkert ble brukt der observasjon av lokaliteter var vanskelig på grunn av terrengforhold. Ikke alle kjente egnede leveområder (Bonvik og Rønning 2006) ble undersøkt i felt. Hovedtyngden av feltarbeidet pågikk i perioden 28.10.2020 – 03.11.2020.

Bestandsestimat

Det er i hovedsak brukt et gjennomsnittlig antall på fire dyr pr. familiegruppe/koloni ved beregning av bestandsstørrelsen. Dette er en ofte benyttet metode (Rosell & Pedersen 1999), og en anbefalt metode for kommunene (www.miljokommune.no). På lokaliteter som er vurdert som nyetablerte eller lokaliteter med få sportegn er det likevel valgt å bruke ett eller to dyr pr. lokalitet i beregningen av bestandsstørrelse. Størrelsen på matlager er ikke brukt som faktor på antall bever på lokalitetene.

Lagring og bearbeiding av data

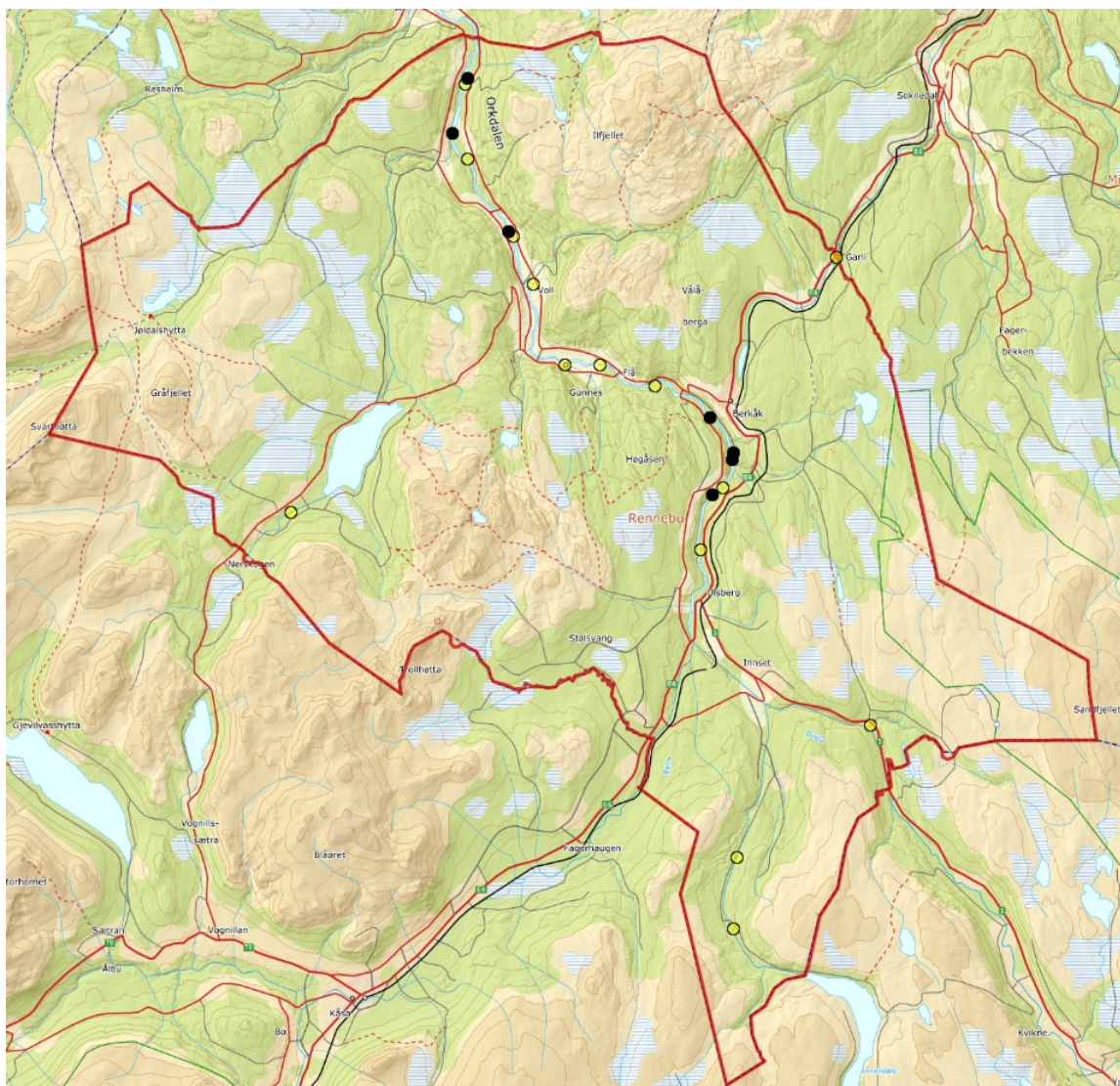
Alle beverlokaliteter som er undersøkt i dette prosjektet er registrert med stedfesting og estimert antall dyr i www.artsobservasjoner.no. Det gjelder også hytter/lokaliteter som ikke var aktive høsten 2020, men hvor eldre sportegn var synlige. Noen av disse lokalitetene ligger tett inntil aktive lokaliteter. Dette kan f.eks. være forlatte hytter som trolig er i samme revir som den aktive. De er registrert som egne lokaliteter for å forenkle rekartlegginger.

Resultater

I Rennebu ble det registrert aktivitet på 14 lokaliteter høsten 2020 med estimert antall på 37 dyr. Det ble registrert aktivitet på fem nye lokaliteter som ikke er kjent aktive fra 2005 eller 2017. Det er lokalitetene i Innerdalen (to lokaliteter), Grana, Nylendefossen og Rønningen (observert gnag i 2015). Det er registrert 8 forlatte lokaliteter i 2020. En tidligere kjent lokalitet ble ikke undersøkt i felt (lå nær aktiv hytte).

Tabell 2. Oversikt på beverlokaliteter og estimert antall bevere i Rennebu i 2005, 2017 og 2020.

Loknr	Stedsnavn	Aktiv 2005	Estimert antall 2005	Aktiv 2017	Estimert antall 2017	Aktiv 2020	Estimert antall 2020	Type observasjon 2020
01	Nåvådalen	JA	1	NEI	0	JA	4	Jordhytte
02	Flåberga	JA	4	NEI	0	JA	1	Ferske gnag
03	Holsmoen	JA	4	NEI	0	JA	1	Ferske gnag
04	Voll1	JA	4	JA	4	JA	4	Jordhytte
05	Herrem	JA	4	NEI	0	JA	4	Jordhytte
06	Ry	JA	4	NEI	0	JA	4	Jordhytte
07	Grindal	JA	4	NEI	0	JA	4	Jordhytte
08	Rønningen	NEI	0	NEI	0	JA	1	Ferske gnag
09	Gunnes	NEI	0	?		JA	2	Jordhytte
10	Innerdalen1	NEI	0	?		JA	4	Jordhytte
11	Innerdalen2	NEI	0	?		JA	1	Ferske gnag
12	Løvhølen	NEI	0	?		JA	4	Jordhytte
13	Nylendefossen	NEI	0	?		JA	1	Påbegynt hytte ?
14	Grana	?		?		JA	2	Jordhytte
15	Brattset1	JA	4	JA	1	NEI	0	Ingen aktivitet
16	Brattset2	NEI	0	NEI	0	NEI	0	Ingen aktivitet
17	Berkåksmoen	JA	4	NEI	0	NEI	0	Ingen aktivitet
18	Reberg	NEI	0	NEI	0	NEI	0	Ingen aktivitet
19	Ry2	NEI	0	NEI	0	NEI	0	Ingen aktivitet
20	Aunan	NEI	0	NEI	0	NEI	0	Ingen aktivitet
21	Langhølen	NEI	0	NEI	0	NEI	0	Ingen aktivitet
22	Grindal2	NEI	0	NEI	0	NEI	0	Ingen aktivitet
23	Voll2	NEI	0	NEI	0	?		
Sum			33		5		37	

Figur 1. Aktive og forlatte beverlokaliteter i Rennebu høsten 2020. Gule prikker = aktive. Svarte prikker = forlatte.

Diskusjon

Bestanden av bever i Rennebu i 2020 har økt siden 2017 da det bare var registrert aktivitet på to lokaliteter. Kartleggingen i 2017 tok kun for seg lokaliteter som var kjent i 2005, og det kan ha vært aktivitet i andre lokaliteter enn det som ble registrert i 2017. Rennebu Utmarksråd besluttet å stenge for beverjakt fra 2018. En kombinasjon av en eller flere av disse elementene, samt etablering i nye revir utenom Orkla, har antagelig bidratt til at det ble registrert aktivitet i flere lokaliteter i 2020 enn i 2017. Bestandsstørrelsen i 2020 er omtrent på samme nivå som i 2005, men den gangen var det ikke registrert bever utenom Orkla.

Det anbefales å overvåke bestanden for vurdering av måloppnåelse ved å gjøre jevne rekartlegginger. Det anbefales å registrere observasjoner av bever i www.artsobservasjoner.no. Dette rapportsystemet er åpent for alle, og hvem som helst kan registrere og søke observasjoner av arter. Aktiv bruk av artsobservasjoner.no vil forenkle fremtidige kartlegginger av bever.

Litteratur

Rønning, H. 2017. Kartlegging av bever i Rennebu, Meldal og Orkdal høsten 2017.

Bonvik, C. & Rønning, H. 2006. Forvaltningsplan for bever langs Orkla og større sidevassdrag. Bonvik Utmarksanalyse & Rønning Utmarkstjenester, Orkanger. 43 s.

Halley, D.J., Teurlings, I., Welsh H. & Taylor, C. 2013. Distribution and patterns of spread of recolonizing Eurasian beavers (*Castor fiber* Linnaeus 1758) in fragmented habitat, Agdenes peninsula, Norway. Fauna norvegica 32: 1-12.

Rosell, F. & Pedersen, K.V. 1999. Bever. A/S Landbruksforlaget. 1999. 280 s.

www.miljokommune.no

www.artsobservasjoner.no